

STOCKHOLMS UNIVERSITET

Institutionen för orientaliska språk, japanska

Kläder och utseende i japansk kultur, 7.5 hp (JKA913)

Kursbeskrivning höstterminen 2012

Allmänt

Kursen syftar till att ge en översikt över kläder och utseende i japansk kultur. Kursdeltagarna kommer att introduceras till de viktigaste kulturhistoriska nyckelbegreppen inom fältet. Undervisningen kommer att ske dels med visuellt material (bilder, filmer, kläder), dels ge en inblick i praktik (påklädning).

Ansvarig lärare är Dr Patrik Steorn, Stockholms universitet: patrik@fashion.su.se

Lärandemål för kursen

Efter att ha genomgått kursen förväntas kursdeltagarna kunna:

- identifiera och förklara den kulturhistoriska bakgrunden till kläder och utseende i Japan
- koppla kläder och utseende till historiska eller samtida tendenser och estetiska aspekter i det japanska samhället
- se skillnader och likheter mellan öst och väst och samtidigt ha en förståelse för hur en växelverkan mellan öst och väst skett över tid
- se hur tradition förhåller sig till förnyelse

Kursinnehåll

Kursen ger en ökad förståelse av det japanska samhället från Heian-perioden till idag utifrån kläder, utseende och representationer av dessa (bilder). Representativa uttryck för kläder och utseende presenteras ur ett kultur- och konsthistoriskt perspektiv. Ämnet har grupperats som kimono, high fashion och subkulturer. Dessa behandlas övergripande samt med specifika nedslag. Kläder och utseende i Japan analyseras också utifrån ett öst-västligt perspektiv där både likheter och skillnader samt växelverkan över tid diskuteras.

Undervisning

Undervisningen sker i form av självständiga studier, föreläsningar, filmvisningar, gruppdiskussioner och studiebesök med visning av föremål på Etnografiska museet.

Kurskrav

För att godkännas på kursen krävs:

- Aktiv närvaro. **Närvaron är obligatorisk**, vilket innebär närvaro vid 80% av kurstillfällena. Vid frånvaro som överstiger detta krävs kompletteringsuppgift som beslutas i samråd med kursansvarig.
- Inlämning av hemtentamen. Svaren ska visa att studenten har läst och förstått litteraturen och kan uppvisa ökad förståelse av kläder och utseende i japansk kultur.

Examination

Det slutliga betyget relateras till hur väl studenten kan visa att samtliga av kursens lärandemål har uppnåtts. Närvaro samt hemtentamen vägs samman och bedöms som en helhet.

Kursen betygssätts efter en sjugradig skala, A-F.

Betygskriterier

A

Studenten kan identifiera och förklara den kulturhistoriska bakgrunden till kläder och utseende i Japan. Studenten kan koppla kläder och utseende till historiska eller samtida tendenser och estetiska aspekter i det japanska samhället. Studenten kan se skillnader och likheter mellan öst och väst. Studenten har en förståelse för hur en växelverkan mellan öst och väst skett över tid samt se hur tradition förhåller sig till förnyelse.

Studenten kan mycket självständigt kommunicera och resonera kring fakta inom ämnesområdet muntligt och skriftligt med ett nyanserat språk, logisk stringens och en klagörande konsekvent disposition. Kan hantera olika tolkningsmodeller och utföra argumenterande självständiga tolkningar.

Studentens skriftliga inlämningsuppgift innehåller inga språkfel och är skriven i en konsekvent stil. Stoppdatum respekteras.

B

Studenten kan identifiera och förklara den kulturhistoriska bakgrunden till kläder och utseende i Japan. Studenten kan koppla kläder och utseende till historiska eller samtida tendenser och estetiska aspekter i det japanska samhället. Studenten kan se skillnader och likheter mellan öst och väst. Studenten har en förståelse för hur en växelverkan mellan öst och väst skett över tid samt se hur tradition förhåller sig till förnyelse.

Studenten kan självständigt kommunicera fakta inom ämnesområdet muntligt och skriftligt med ett nyanserat språk, logisk stringens och en klagörande konsekvent disposition. Kan hantera olika tolkningsmodeller och utföra argumenterande självständiga tolkningar.

Studentens skriftliga inlämningsuppgift innehåller få språkfel och är skriven i en konsekvent stil. Stoppdatum respekteras.

C

Studenten kan identifiera och förklara den kulturhistoriska bakgrunden till kläder och utseende i Japan. Studenten kan koppla kläder och utseende till historiska eller samtida tendenser och estetiska aspekter i det japanska samhället. Studenten kan se vissa skillnader och likheter mellan öst och väst. Studenten har en viss förståelse för hur en växelverkan mellan öst och väst skett över tid samt har en inblick i hur tradition förhåller sig till förnyelse.

Studenten kan kommunicera fakta inom ämnesområdet muntligt och skriftligt på ett klagörande sätt. Kan hantera olika tolkningsmodeller och analysmetoder.

Studentens skriftliga inlämningsuppgift innehåller få språkfel och är skriven i en konsekvent stil. Stoppdatum respekteras.

D

Studenten kan identifiera den kulturhistoriska bakgrunden till kläder och utseende i Japan. Studenten kan till viss del koppla kläder och utseende till historiska eller samtida tendenser och estetiska aspekter i det japanska samhället. Studenten kan se vissa skillnader och likheter mellan öst och väst. Studenten har en viss förståelse för hur en växelverkan mellan öst och väst skett över tid samt har en inblick i hur tradition förhåller sig till förnyelse.

Studenten kan tillfredställande kommunicera fakta inom ämnesområdet.

Studentens skriftliga inlämningsuppgift innehåller ganska få språkfel och är skriven i en konsekvent stil. Stoppdatum respekteras.

E

Studenten känner till något av den kulturhistoriska bakgrunden till kläder och utseende i Japan. Studenten kan i någon mån koppla kläder och utseende till historiska eller samtida tendenser och estetiska aspekter i det japanska samhället. Studenten kan se vissa skillnader och likheter mellan öst och väst. Studenten har en viss förståelse för hur en växelverkan mellan öst och väst skett över tid samt har en liten inblick i hur tradition förhåller sig till förnyelse.

Studenten kan någorlunda tillfredställande kommunicera fakta inom ämnesområdet.

Studentens skriftliga inlämningsuppgift innehåller ett antal språkfel. Stoppdatum respekteras mestadels.

Fx

Endast något eller några av kriterierna för E är uppnådda.

F

Inga av kriterierna för E är uppnådda.

Kurslitteratur

Böcker:

Dalby, Liza C.: *Kimono. Fashioning Culture*, London: Vintage, 2001, s. 1-261.

Kawamura et al.: *Japan Fashion Now*, London: Yale university press, 2010. 240 s.

Kawamura, Yuniya: *Modeologi. En introduktion till modevetenskap*, Stockholm: Norstedts, 2007 (eller senare). S 17-91.

Kompendium, köps på studentexpeditionen:

Fukai, Akiko, Frankel, Susannah, Vinken, Barbara, Ma, i *Future beauty: 30 years of Japanese fashion*, London: Merrell, 2010. S 16-17.

Hirano, Ken 'ichiro, *The Westernisation of clothes and the state in Meiji Japan*, i *The Fashion History Reader. Global Perspectives* (ed Riello, Giorgio, McNeil, Peter), London, New York: Routledge, 2010. S 405-415.

Ikegami, Eiko, *The rise of urban fashion*, i *Bonds of Civility: Aesthetic Networks and Political Origins of Japanese Culture*, Cambridge, UK; Cambridge University Press, 2005. S 271-285.

Kinsella Sharon, *Cuties in Japan*, i *Women, Media and Consumption in Japan*. Moeran, Brian, Skov, Lise (eds), Richmond : Curzon, 1995. S 220-230, 250-252.

Koslin, Desiree, *Textile Manufacture in Japan*, i *Berg Encyclopedia of Fashion, Vol 6: East Asia*, Oxford, New York: Berg, 2010. S 373-379.

Martin, Richard, Koda, Harold, *Japan*, i *Orientalism. Visions of the East in Western Dress*, New York: Harry N Abrams, The Metropolitan Museum of Art, 1994. S 72-87.

McVeigh, Brian, *Wearing Ideology: How Uniforms Discipline Minds and Bodies in Japan* i *Fashion Theory: The Journal of Body, Dress and Culture*, volume 1, nr 2, maj 1997. S 189-213.

Richie Donald, *Fake foreigners*, i *The image factory: fads and fashions in Japan*, London: Reaktion, 2003. S 151-165.

Van Assche, Annie, *Interweavings : Kimono past and present*, i *Fashioning kimono: dress and modernity in early twentieth-century Japan*. Van Assche, Annie (ed), Milano: Continents, 2005. S 6-15.

Wilson, Elizabeth, *Adorned in Dreams: fashion and modernity*, New Brunswick, NZ: Rutgers University Press, 2003. S 1-15.

Kontaktuppgifter, lärare

Petra Holmberg, intendent Östasiatiska museet: petra.holmberg@varldskulturmuseerna.se
Anna Pettersson, curator, f.d. klädformgivare och tidigare bosatt i Japan:
pettersson.anna.karin@gmail.com

Kursschema

Lektion 1 måndag 3 september kl 9.00-11.00

Introduktion, presentation av kursen, information om litteratur och examination, gruppindelning och filmvisning. (AP, PS)

Lektion 2 onsdag 5 september kl 9.00-11.00

Mode som system och som kultur, identitet som iscensättning. Teoretiska perspektiv. (PS)

Litteratur:

Kawamura, Yuniya: *Modeologi. En introduktion till modevetenskap*, Stockholm: Norstedts, 2007 (eller senare). S 17-91.

Wilson, Elizabeth, *Adorned in Dreams: fashion and modernity*, New Brunswick, NZ: Rutgers University Press, 2003. S 1-15.

Lektion 3 fredag 7 september kl 9.00-11.00

Japanska kläder ur kulturhistorisk synvinkel I (PH)

Litteratur:

Dalby, Liza C, *Kimono. Fashioning Culture*, London: Vintage, 2001. S 1- 121.

Lektion 4 måndag 10 september kl. 9.00-11.00

Japanska kläder ur kulturhistorisk synvinkel II (PH)

Litteratur:

Dalby, Liza C, *Kimono. Fashioning Culture*, London: Vintage, 2001. S 122-261.

Ikegami, Eiko, *The rise of urban fashion*, i *Bonds of Civility: Aesthetic Networks and Political Origins of Japanese Culture*, Cambridge, UK; Cambridge University Press, 2005. S 271-285.

Lektion 5 onsdag 12 september kl 9.00-11.00

Material, teknik och symbolik i japanska kläder. (PH)

Litteratur:

Koslin, Desiree, *Textile Manufacture in Japan*, i *Berg Encyclopedia of Fashion, Vol 6: East Asia*, Oxford, New York: Berg, 2010. S 373-379.

Van Assche, Annie, *Interweavings: Kimono past and present*, i *Fashioning kimono: dress and modernity in early twentieth-century Japan*. Van Assche, Annie (ed), Milano: Continents, 2005, s. 6-15.

Lektion 6 fredag 14 september kl. 13.00-15.00

Kimonopåklädning. Gästföreläsare: Yuriko Dalnäs, fil. mag. i japanska (med inriktning mot kimono). (PH)

Lektion 7 måndag 17 september kl. 9.00-11.00

”Väst i Öst” och ”Öst i Väst”. Växelverkan mellan västerländsk och japansk konst, kläder och kultur över tid. (MRL)

Litteratur:

Hirano, Ken 'ichiro, *The Westernisation of clothes and the state in Meiji Japan*, i *The Fashion History Reader. Global Perspectives* (ed. Riello, Giorgio, McNeil, Peter), London, New York: Routledge, 2010. S 405-415.

Martin, Richard, Koda, Harold, *Japan*, i *Orientalism. Visions of the East in Western Dress*, New York: Harry N Abrams, The Metropolitan Museum of Art, 1994. S 72-87.

Richie, Donald, *Fake foreigners*, i *The image factory: fads and fashions in Japan*, London: Reaktion, 2003. S 151-165.

Lektion 8 onsdag 19 september kl. 9.00-11.00

Olika estetiska begrepp, high fashion, yngre klädskapare. (AP)

Litteratur:

Fukai, Akiko, Frankel, Susannah, Vinken, Barbara, *Ma*, i *Future beauty: 30 years of Japanese fashion*, London: Merrell, 2010. S 16-17.

Kawamura Yuniya, Mears Patricia, Narumi Hiroshi, Steele Valerie, *Japan fashion now*, London: Yale university press, 2010. S 1-139.

Lektion 9 fredag 21 september kl. 11.00-13.00

High fashion. Filmvisning om Yohji Yamamoto: Wim Wenders: *Anteckningar om städer och kläder*, 1989. (AP)

Litteratur:

Kawamura Yuniya, Mears Patricia, Narumi Hiroshi, Steele Valerie, *Japan fashion now*, London: Yale university press, 2010. S 140-207.

Lektion 10 måndag 24 september kl. 9.00-11.00

Gästföreläsare: Kumi Edström Kawaji, designer utbildad vid Bunka Fashion College, Tokyo. Arbetat 1983 till 1987 med ”Yohji Yamamoto International”. Gästlärare vid Beckmans designhögskola och Konstfack. (AP)

Lektion 11 onsdag 26 september kl 9.00-11.00

Subkulturer och street fashion. (AP)

Litteratur:

Kawamura Yuniya, Mears Patricia, Narumi Hiroshi, Steele Valerie, *Japan fashion now*, London: Yale university press, 2010. S 208-251.

Lektion 12 fredag 28 september kl. 11.00-13.00

Subkulturer förr och nu (AP, PH)

Litteratur:

Kinsella Sharon, *Cuties in Japan*, i *Women, Media and Consumption in Japan* I Moeran, Brian, Skov, Lise (eds), Richmond: Curzon, 1995. S 220-230, 250-252.

McVeigh, Brian, *Wearing Ideology: How Uniforms Discipline Minds and Bodies in Japan* i *Fashion Theory: The Journal of Body, Dress and Culture*, volume 1, nr 2, maj 1997. S 189-213.

Lektion 13 måndag 1 oktober

Museibesök på Etnografiska museet, Djurgården. (PH)

Tid och gruppindelning meddelas senare.

Hemtentamen, fredag 28/9 – fredag 5/10. Inlämning i pappersform på institutionen, deadline: fredag 5/10 kl. 12.00.